

ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
(ฉบับปรับปรุง)

.....

ด้วยพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมถึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการ บุคลากรข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้การทำงานมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันอย่างมั่นคง ปลอดภัย มีธรรมาภิบาล ประกอบกับประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ โดยกำหนดให้มีธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐใช้เป็นหลักการและแนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรจึงกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูล ดังนี้

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ข้อ ๔ ประกอบมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงออกประกาศดังต่อไปนี้

ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เรื่อง นโยบายและแนวทางปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร” และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

๑. หลักการ

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เป็นหน่วยงานภาครัฐภายใต้สังกัดกระทรวงคมนาคม ที่มีพันธกิจดังต่อไปนี้

๑.๑ เสนอแนะนโยบาย มาตรการ มาตรฐาน และจัดทำแผนพัฒนาระบบคมนาคมและขับเคลื่อนให้เกิดผลในการปฏิบัติ

๑.๒ ศึกษา วิจัย และพัฒนางานคมนาคมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๓ ส่งเสริมความปลอดภัยและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระบบคมนาคม

๑.๔ พัฒนาและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ด้านคมนาคม

เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การบริหารจัดการด้านการคมนาคมขนส่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและภาครัฐเป็นสำคัญ เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐไว้ดังต่อไปนี้

๒. ขอบเขต

๒.๑ การจัดทำนโยบายการดำเนินการด้านธรรมาภิบาลข้อมูลมีขอบเขตครอบคลุมการบริหารจัดการข้อมูลให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีการเชื่อมโยง และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๒ นโยบายข้อมูลนี้ บังคับใช้กับผู้ดูแลข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของ สนข. โดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับใน สนข. ได้รับทราบ และต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๒.๓ ต้องมีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงนโยบายตามความเหมาะสม

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้ สนข. มีนโยบายข้อมูล (Data Policy) ที่สนับสนุนการดำเนินงานการบริหารจัดการข้อมูลภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง

๓.๒ เพื่อกำหนดขอบเขตของระบบบริหารและการจัดการข้อมูลของ สนข. โดยอ้างอิงตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๓ เพื่อกำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติให้แก่ผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูล และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

๓.๔ เพื่อใช้เป็นหลักในการพัฒนาและปรับปรุงธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูลให้ข้อมูลมีคุณภาพและความมั่นคงปลอดภัยตามหลักมาตรฐานสากลและนโยบายการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูล

๔. คำนิยาม

“สนข.” หมายถึง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

“ข้อมูล” หมายถึง สิ่งที่สามารถทำให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปแบบของเอกสาร แฟ้มรายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ชุดข้อมูล” หมายถึง การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล

“ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ” หมายถึง การกำหนดสิทธิในการตัดสินใจและความรับผิดชอบในการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดทำ การใช้งาน และการบริหารจัดการข้อมูล รวมถึงกระบวนการที่กำหนดบทบาท นโยบาย และมาตรฐานที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้

“คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในการผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลข้อมูล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมาย กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงาน รวมถึงให้คำปรึกษาและตัดสินใจประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล สนับสนุน ส่งเสริม ผลักดันธรรมาภิบาลข้อมูล และการสื่อสารให้บุคลากรในหน่วยงานตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลการใช้ข้อมูลอย่างปลอดภัย

“ทีมบริการข้อมูล” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มุ่งเน้นการดำเนินงาน และนิยามคำอธิบายชุดข้อมูล ทั้งเชิงธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่างนโยบาย กำหนดมาตรฐานตรวจสอบการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ผล จากการตรวจสอบในการบริหารจัดการตามองค์ประกอบของการบริหารจัดการข้อมูล

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

“ข้อมูลที่เป็นเอกสาร” หมายถึง ข้อมูลที่มีการจัดเก็บและบันทึกในรูปแบบของกระดาษ

“ข้อมูลที่ไม่เป็นเอกสาร” หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“เจ้าของข้อมูล” หมายถึง บุคคล/หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูล ที่สามารถบริหารจัดการ และควบคุมชุดข้อมูล สร้าง แก้ไข ลบ กำหนดสิทธิการเข้าถึง อนุญาตหรือปฏิเสธการเข้าถึงข้อมูล และเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง ทันสมัย ความสมบูรณ์ และการทำลาย รวมถึงกำหนดระดับชั้นความลับ สิทธิการใช้งาน และความปลอดภัยของข้อมูล

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ดูแลข้อมูล” หมายถึง ผู้ที่ทำงานร่วมกับเจ้าของข้อมูลโดยตรง ทำหน้าที่จัดเก็บรักษาข้อมูล รวมถึงป้องกันภัยคุกคาม ทำการสำรองข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในนโยบายและแผนงาน ความมั่นคงปลอดภัย ทั้งทางด้านระบบสารสนเทศ และที่มีใช้สารสนเทศ

“ผู้ใช้ข้อมูล” หมายถึง ผู้ที่ได้รับสิทธิการใช้ข้อมูลจากผู้รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมาย ให้ใช้ข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา รวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หน่วยงาน

“ระดับชั้นความลับ” หมายถึง การกำหนดการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้อื่นให้เหมาะสมกับสถานะ การใช้งาน ได้แก่ ลับที่สุด ลับมาก ลับ ปกปิด และเปิดเผยสู่ภายนอกได้

“ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล” หมายถึง การดำรงไว้ซึ่งความลับ ความถูกต้องครบถ้วน และการรักษาสภาพพร้อมใช้ของข้อมูล รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ได้แก่ ความถูกต้องแท้จริง ความรับผิดชอบ การห้าม การปฏิเสธความรับผิด และความน่าเชื่อถือ

“คำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata)” หมายถึง คำอธิบายชุดข้อมูลเพื่อให้ทราบรายละเอียด เกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

“ข้อมูลสำหรับปัญญาประดิษฐ์ (Data for AI)” หมายถึง ชุดข้อมูล โครงสร้างข้อมูล และ ข้อมูลดิบที่ได้รับการจัดเตรียม ปรับแต่ง หรือทำความสะอาด (Data Cleansing) เพื่อใช้เป็นชุดข้อมูลสำหรับฝึกฝน (Training Data) ทดสอบ หรือประมวลผลผ่านโมเดลปัญญาประดิษฐ์ของ สนช.

“ธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance)” หมายถึง กรอบการกำกับดูแลการพัฒนา การนำไปใช้ และการประมวลผลของระบบปัญญาประดิษฐ์ให้มีความโปร่งใส เที่ยงธรรม อธิบายได้ (Explainability) ปลอดภัย และไม่ละเมิดความเป็นส่วนตัวตามหลักกฎหมาย

๕. นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล ประกอบด้วย ๖ หัวข้อหลัก ได้แก่ ๑) นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy) ๒) นโยบายคุณภาพข้อมูล (Data Quality Policy) ๓) นโยบายการเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Integration and Exchange Policy) ๔) มาตรฐานการจัดชั้นความลับข้อมูล (Data

(Data Classification Standard) ...

Classification Standard) ๕) นโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล (Data Security and Privacy Policy) และ ๖) นโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Policy) รายละเอียด ดังนี้

๕.๑ นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลเนื่องจากการกำหนดนโยบายข้อมูล จัดเป็นหนึ่งในองค์ประกอบตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นโยบายข้อมูลได้ถูกนำมาปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

นโยบาย

๑. กำหนดให้มีโครงสร้างคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล และกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล

๒. กำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลในการบริหารจัดการข้อมูล ในแต่ละชุดข้อมูล

๓. กำหนดมาตรฐาน (Data Standard) และระเบียบปฏิบัติมาตรฐานและการบริหารจัดการคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ กระบวนการจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูล การควบคุมดูแล และการสอบทานคำอธิบายชุดข้อมูล

๔. กำหนดคำนิยามข้อมูล (Data Definition) ขอบเขตข้อมูล (Scope of Data) และลักษณะข้อมูล (Format of Data) ที่ครอบคลุมข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ชุดข้อมูล (Data Set) บัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) และข้อมูลที่ป้อนเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI Dataset)

๕. จัดทำนโยบายธรรมาภิบาลที่ประกอบไปด้วย นโยบายคุณภาพข้อมูล (Data Quality Policy) นโยบายการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล (Data Exchange and Integration Policy) มาตรฐานการจัดชั้นความลับข้อมูล (Data Classification Standard) นโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล (Data Security and Privacy Policy) รวมทั้งนโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Policy)

๖. ธรรมาภิบาลข้อมูลตลอดวงจรชีวิตของข้อมูล (Data Life Cycle) มีทั้งหมด ๖ กระบวนการ ดังนี้ ๑) การสร้าง (Data Create) ๒) การจัดเก็บ (Data Store) ซึ่งประกอบด้วย การแลกเปลี่ยน การเชื่อมโยงข้อมูล และเปิดเผย (Data Exchange Integration & Disclosure) ๓) การใช้ข้อมูล (Data Usage) ๔) เผยแพร่ (Data Publish) ๕) การรักษา (Data Achieve) และ ๖) การทำลาย (Data Disclosure)

๗. กำหนดกระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรม

๘. จัดให้มีกระบวนการในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านข้อมูล และสอดคล้องตามการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อให้มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ดี สอดคล้องกับชั้นความลับและความพร้อมใช้

๙. กำหนดให้มีการสื่อสารและเผยแพร่ นโยบายข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน

๑๐. กำหนดให้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูล โดยให้ครอบคลุมการบริหารจัดการข้อมูลทุกกระบวนการและวงจรชีวิตของข้อมูล

๑๑. ให้มีการประเมินผลการดำเนินงาน ทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๑๒. กำหนดให้โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล มีการระบุบทบาทหน้าที่ของ Data Owner (เจ้าของข้อมูล) และ Data Steward (บริการข้อมูล) ตามระบบสมรรถนะดิจิทัล (Data Competency Framework) เพื่อรองรับการประเมินสถานะความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล (DGA Digital Maturity Survey) ประจำปี

๕.๒ นโยบายคุณภาพข้อมูล (Data Quality Policy)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การควบคุมคุณภาพข้อมูล สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน และการให้บริการประชาชนของ สนข. โดยให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ของ สนข. ตามที่กฎหมายกำหนด โดยข้อมูลที่ได้ทำการจัดเก็บนั้น สนข. จะคำนึงถึงคุณภาพข้อมูล (Data Quality) ในทุกชุดข้อมูล (Dataset) ของ สนข.

นโยบาย

๑. กำหนดมาตรฐานข้อมูลให้เป็นแบบเดียวกัน และมีการควบคุมคุณภาพข้อมูล ตลอดทั้งวงจรชีวิตข้อมูล (Data Life Cycle) ของข้อมูลที่ตนเองรับผิดชอบ
๒. กำหนดให้มีข้อกำหนดพื้นฐานของการบริหารจัดการคุณภาพข้อมูล (Data Quality Management) รวมถึงแนวทางการควบคุมและการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
๓. ชุดข้อมูลทุกชุดต้องมีการวัดคุณภาพข้อมูล (Data Quality) ดังต่อไปนี้ (๑) ความถูกต้อง (Accuracy) (๒) ความครบถ้วน (Completeness) (๓) ความต้องกัน (Consistency) (๔) ความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) (๕) ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (Relevancy) (๖) ความน่าเชื่อถือ (Data Integrity) และ (๗) ความพร้อมใช้งาน (Availability) โดยทุกเกณฑ์จะต้องเป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ (Quantitative Measurement) โดยเฉพาะ แบบจำลองด้านการขนส่งและจราจร (เช่น แบบจำลอง BTDM ปีฐาน ๒๕๖๕) และข้อมูลนำเข้า AI ต้องผ่าน กระบวนการทำโปรไฟล์ข้อมูล (Data Profiling) และวัดคุณภาพเชิงปริมาณทั้ง ๗ มิติ พร้อมแนบรายงานผลการประเมินคุณภาพข้อมูลควบคู่กับเมทาดาตา (Metadata) ทุกครั้ง
๔. การกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพข้อมูล จะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ ความถูกต้อง ความครบถ้วน ความต้องกัน ความเป็นปัจจุบัน ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และพร้อมใช้งาน
๕. รายงานคุณภาพข้อมูล ประกอบด้วยการกำหนดระดับตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ในการประเมินคุณภาพข้อมูล ซึ่งจะต้องแนบไปกับคำอธิบายการใช้ชุดข้อมูล (Dataset) และชุดคำอธิบายข้อมูล
๖. การฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณภาพของข้อมูล

๕.๓ นโยบายการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Integration and Exchange Policy)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานมีความมั่นคงปลอดภัย และข้อมูลมีคุณภาพ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีวิธีและแนวทาง การนำข้อมูลไปเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานภายนอก ให้สอดคล้องกับระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่กำหนด บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

นโยบาย

๑. กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการเรื่องความมั่นคงปลอดภัย คุณภาพข้อมูล และผู้ประสานงานข้อมูลหรือกลุ่มพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ (กขส.) สนข.
๒. กำหนดกระบวนการในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลให้ชัดเจน เริ่มตั้งแต่ เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และสิ้นสุดการดำเนินการ
๓. กำหนดเมทาดาตาของชุดข้อมูลที่ต้องการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนที่จำเป็นให้ครบถ้วน
๔. ทำสัญญาอนุญาตหรือข้อตกลงในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้
๕. กำหนดเทคโนโลยีและมาตรฐานทางเทคนิคที่ใช้ในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
๖. บันทึกรายละเอียดและจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งที่มีการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูล (Log File) ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

๗. สามารถตรวจสอบได้ว่าการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ กระบวนการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยน และมาตรฐานตามที่กำหนด

๘. กำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการดำเนินการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น บุคคลที่ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการและเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Integration Architect) บุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลให้สอดคล้องกับที่ได้ออกแบบไว้ (Data Integration Specialist)

๙. การจัดทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล (Data Exchange) ทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม ต้องทำผ่านสถาปัตยกรรมการเชื่อมโยงระบบที่มั่นคงปลอดภัย (เช่น API Gateway หรือแพลตฟอร์มกลาง) โดยต้องมีการบันทึก Log File ที่ระบุวัตถุประสงค์และสิทธิ์การนำไปใช้งานของโมเดล AI อย่างชัดเจน

๕.๔ มาตรฐานการจัดชั้นความลับข้อมูล (Data Classification Standard)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ รวมถึงวิธีการและแนวทางในการขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำมาใช้ในการประมวลผลและใช้งาน ทั้งนี้ การนำข้อมูลมาใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่แจ้ง หากนอกเหนือจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน

นโยบาย

๑. ชุดข้อมูลต้องมีการจัดลำดับชั้นความลับของข้อมูล การกำหนดชั้นความลับของข้อมูล และการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดชั้นความลับของข้อมูล

๒. กำหนดแนวปฏิบัติและมาตรฐานของการประมวลผลข้อมูล และทำการสื่อสารให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

๓. ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์ นโยบาย แนวปฏิบัติของ สนข. ที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน ไม่ว่าข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบใดหรือสถานที่ใดก็ตาม

๔. การดำเนินการประมวลผลข้อมูลที่เป็นความลับ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล ให้เป็นไปตามขอบเขตเงื่อนไขหรือวัตถุประสงค์ในการยินยอมให้ดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

๕. ต้องมีการเก็บบันทึกประวัติการเข้าถึงและการใช้ข้อมูล (Log Files) เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

๖. บริกรข้อมูล เจ้าของข้อมูล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดทำเมทาดาทา พร้อมคำอธิบายสำหรับข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูล (Database) ในทุกชุดข้อมูล

๗. ต้องมีการทบทวนระดับชั้นความลับข้อมูล อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และให้ดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๕.๕ นโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Data Security and Privacy Policy)

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

นโยบาย

๑. การจัดทำสถาปัตยกรรมความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Architecture)
๒. การควบคุมการเข้าถึงข้อมูล (Data Access Control)
๓. การตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Audit)
๔. การประเมินความปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Assessment)
๕. การกำหนดเครื่องมือและเทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Tool / Technology)
๖. กำหนดกรอบการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านข้อมูลและภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Data Risk & Cyber Risk Assessment) ร่วมกับแนวปฏิบัติการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ในการปกปิดตัวตนของข้อมูล (Data Anonymization) ก่อนนำไปใช้ฝึกฝนหรือทดสอบโมเดลปัญญาประดิษฐ์

๕.๖ นโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Open Data Policy)

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดนโยบายข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้โดยอิสระ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ และแจกจ่ายได้โดยใครก็ตาม แต่ต้องระบุแหล่งที่มาหรือเจ้าของงานและต้องใช้สัญญาอนุญาต หรือเงื่อนไขเดียวกันกับที่มาหรือตามเจ้าของข้อมูลกำหนด

นโยบาย

๑. กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ กำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีสิทธิ์ตัดสินใจในการเปิดเผยข้อมูล กำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการดำเนินการ การปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูล และการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการรับเรื่องและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในการเข้าถึงข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้
๒. ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง นโยบาย แนวปฏิบัติ ไม่ว่าข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบใดหรือสถานที่ใดก็ตาม
๓. ต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล (Data Owner) ก่อนการเปิดเผยข้อมูล
๔. ต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบที่ได้จัดทำไว้เป็นมาตรฐานตามที่กำหนด และง่ายต่อการนำไปใช้
๕. มีการจัดทำเมตาดาตาควบคู่ไปกับข้อมูลที่เปิดเผย
๖. ต้องมีการคัดเลือกชุดข้อมูลที่ต้องการเผยแพร่ โดยหน่วยงานเจ้าของข้อมูล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
๗. สามารถตรวจสอบได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลได้ถูกดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือเป็นไปตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ และเป็นการรักษาคุณภาพของข้อมูล
๘. ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

๖. แนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

สนข. เป็นหน่วยงานภาครัฐที่คำนึงถึงความสำคัญของข้อมูลซึ่งจัดเป็นหนึ่งในสินทรัพย์ที่สำคัญ และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ สนข. เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยปัจจุบัน สนข. ยังมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และด้านคุณภาพของข้อมูล ซึ่งสาเหตุอาจมาจากการขาดแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูลทั้งวงจรชีวิตของข้อมูล (สร้าง จัดเก็บ ประมวลผล นำไปใช้ เผยแพร่ และทำลาย) ขาดการบูรณาการข้อมูล

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาด้านข้อมูล และนำมาซึ่งการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ สนข. จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดทำนโยบายแนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลข้อมูล ที่สามารถนำไปใช้ กำกับดูแล และบริหารจัดการข้อมูลของ สนข. ทุกขั้นตอนได้อย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดแนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของ สนข. ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

HA

(นายจิรโรจน์ ศุกลรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร